

TASA-ARVON SUPERSOPIMUKSET

Tässä käsitellään kahta tasa-arvon ja seksuaalioikeuksien kannalta merkittävää YK:n toimintaohjelmaa. Kairon ja Pekingin konferensseissa sovittiin toimintaohjelmat, jotka ovat olleet ja ovat edelleen merkityksellisiä tasa-arvon ja seksuaalioikeuksien edistämiseksi. Nämä kansainväliset sitoumukset ovat nyt ajankohtaisempia kuin koskaan tasa-arvon ja seksuaalioikeuksien vastaisen liikkeen voimistuessa.

KAIRON VÄESTÖ- JA KEHITYSKONFERENSSI JA TOIMINTAOHJELMA 1994

(INTERNATIONAL CONFERENCE ON
POPULATION AND DEVELOPMENT
(ICPD) AND PROGRAMME OF ACTION)

ICPD:n toimintaohjelma asetti naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja lisääntymisoikeudet kestävä kehityksen keskiöön. Toimintaohjelman on hyväksynyt 179 valtiota.

Toimintaohjelma korostaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveys ja lisääntymisoikeudet sekä sukupuolten tasa-arvo tulisi ottaa huomioon kaikissa kestävässä kehityksessä tähtävissä toimissa.

PEKINGIN JULISTUS JA TOIMINTAOHJELMA 1995

(BEIJING DECLARATION AND
PLATFORM FOR ACTION)

Pekingin toimintaohjelma asetti naisten oikeuksien edistämisen ja takaamisen erottamattomana, olennaisena ja jakamattomana osana yleismaailmallisia ihmisoikeuksia. Toimintaohjelman on hyväksynyt 189 valtiota.

Pekingin konferenssi oli ensimmäinen maailmankonferenssi, jossa naisten elämään liittyviä kysymyksiä tarkasteltiin kaikilla yhteiskunnan aloilla nimenomaan sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.

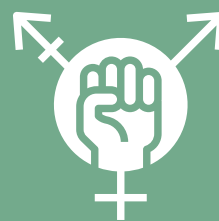

KAIRON TOIMINTAOHJELMAN KESKEINEN SISÄLTÖ

- Jokaisella on oikeus saada kokonaisvaltaisia seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluita, mm. ehkäisy, turvalliset raskaus- ja synnytyspalvelut ja seksitautien ehkäisy ja hoito.
- Seksuaali- ja lisääntymisterveys sekä naisten voimaantuminen ovat toisiinsa linkittyneitä ja välttämättömiä kestävä kehityksen kannalta.
- Sukupuolten välistä tasa-arvoa on edistettävä ja sukupuoleen perustuva syrjintä on lopetettava.

PEKINGIN TOIMINTAOHJELMAN KESKEINEN SISÄLTÖ

- Naisten ja miesten välinen tasa-arvo kuuluu perusoikeuksiin.
- Naisten ja tyttöjen oikeudet ovat erottamaton osa ihmisoikeuksia.
- Seksuaali- ja lisääntymisterveys ja lisääntymisoikeuksien määritelmää tarkennettiin ja todettiin ne ihmisoikeuksiksi.
- Hallituksilla on ensisijainen vastuu ohjelman täytäntöönpanosta.

NAIROBIN HUIPPUKOKOUS 2019

Kairon toimintaohjelman tilaa arvioitiin Nairobissa marraskuussa 2019. Sen tuloksena maat ja muut toimijat tekivät sitoumuksia tavoitteiden vauhdittamiseksi.

- Tavoitteena on kolme nollaa
- nolla estettävissä olevaa äitiyskuolemaa,
 - nolla ihmistä vailla haluamaansa ehkäisyä
 - nolla naista ja tyttöä, jotka kärsivät sukupuolistuneesta väkivallasta.

GENERATION EQUALITY 2020-2025

Generation Equality –aloite käynnistettiin vuonna 2020 kirittämään toimia tasa-arvon eteen.

Generation Equality Foorumissa luodaan yhteiset tavoitteet ja innovatiivisia kumppanuuksia kansalaisyhteiskunnan, jäsenvaltioiden ja yksityisen sektorin toimijoiden välille tasa-arvon edistämiseksi.

Suomi on valittu johtorooliin teknologia ja innovaatiot toimintakoalitiassa vastaamaan tasa-arvon edistämistä teknologian ja innovaatioiden kautta yhdessä Tunisian ja Armenian kanssa.

TASA-ARVO EI OLE VALMIS

Ilman tasa-arvoa ja seksuaalioikeuksia ei voida saavuttaa YK:n kestävän kehityksen tavoitteita.

KORONAPANDEMIA JA TASA-ARVO

Koronapandemia uhkaa niitä edistysaskelia, joita naisten oikeuksien ja seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeuksien eteen on otettu viimeisten vuosien aikana. Monet valtiot käyttävät pandemiaa syynä pyrkiessään heikentämään naisten oikeuksia, seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien toteutumista sekä tasa-arvoa.

Vastustajat pyrkivät heikentämään nimenoman jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten oikeuksia kuten naisten ja tyttöjen sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen.

KONSERVATIIVINEN LIIKE JA TASA-ARVO

Viime vuosina vanhoillinen, naisten oikeuksia ja seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia vastustava liike on nousussa. Liike on hyvin rahoitettu, vaikutusvaltainen ja järjestäytynyt. Esimerkiksi YK:ssa tilanne on vaikea kaikkien niiden neuvottelujen osalta, jotka koskevat näitä teemoja.

Koronapandemia on lisännyt ongelmaa entisestään liikkeen käyttäessä pandemiaa propagandan välineenä. Työtä tasa-arvon eteen tarvitaan enemmän kuin koskaan.

SUOMI ON SITOUTUNUT

- Kairon väestö- ja kehityskonferenssi (ICPD) ja sen toimintaohjelma 1994–1995
- YK:n neljäs naisia koskeva maailmankonferenssi Pekingissä ja sen toimintaohjelma 1995
- Kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamistakoskeva YK:n yleissopimus (CEDAW) 1997
- YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, Agenda 2030 2015

MITÄ VOIT TEHDÄ

- Vaikuta siihen, että Suomi pitäisi kiinni kansainvälisistä sitoumuksistaan.
- Puhu seksuaalioikeuksista osana kaikkein keskeisimpiä ihmisoikeuksia.
- Pyri ajamaan tasa-arvoa ja seksuaalioikeuksia kaikkeen kehitykseen vaikuttavana tekijänä.
- Huolehdi, että tasa-arvo ja seksuaalioikeudet pysyvät Suomen kehityspolitiikan keskiössä.

